

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, kedd 1911. január 10.

7. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy óra . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Fiume a husrágás ellen.

Fiume, jan. 9.

A mindnagyobb mérvet öltő és mindjobban elviselhetetlenné váló drágaság végre sorompóba szőlította Fiume polgárságát is. Méreteiben impozáns népgyűlés kereteiben vette fel a küzdelmet az olcsó husért s ebben a jelszóban egyesült tegnap a társadalom középosztálya.

A megélhetés ma súlyos megpróbáltatást jelent s ma már nem lehet rideg nemtörődömséggel elhaladni amellet, hogy egy számra elenyésző, de hatalmas társadalmi osztály, a nagybirtokosok érdekein milliók megélhetése hajótörést szenvedjen.

A dolgozó milliók érdeke, hogy olcsó hushoz jusson az ország. Ezt követelte tegnap az a hatalmas és elkéseredett tömeg, mely zsufolásig megtöltötte a Fenice színházat. Korlátlan számban kell bejönnie a szerb és román élőállatnak, meg kell engedni a délamerikai fagyasztott hus behozatalát s addig, míg egyseges és törvényben biztosított előnyös vámtarifánk nincsen, a fogyasztási adót fel kell függeszteni.

Az ország egyetlen kikötővárosának lakossága követelte ezt tegnap s ez a követelés visszhangra talált az Adria mosolygón két partjától a Kárpátok fenyvesekkel dns bércéig.

Radikális kormánybeavatkozásra van itt szükség; hisszük és reméljük is, hogy a fiumei polgárság tegnapi demonstrációja nem marad eredmény nélkül s a küzdelmet, éppen e folyton fejlődő kikötővárosnak érdekében, ha hosszú harcok árán is, de végre siker fogja koronázni.

A népgyűlés.

Jóval tizenegy óra előtt már rendkívüli élénkség volt látható a Fenice környékén. A vasrácsos bejárat előtt néhány rendőr fogadta a népgyűlésre igyekvőket, akik ma nagyszabású birkozóversenyt vártak. A legtöbb ember nem is csinált titkot kíváncsiságából. Erőmerkőzést akart látni a volt és a jelenlegi képviselő közt s ez izgatta legjobban a kedélyeket.

Hiszen az olcsó husért másutt is folyik komoly küzdelem, de a Fenice düledező színpadján ma két hatalmas ellenfél adott egymásnak találkozót. Nem is csoda tehát, ha a hetek óta tartó agitáció, melyhez a napokban még röpiratalkobzás is járult, mintegy kétezer főnyi közönséget vonzott a népgyűlésre. Ilyen zsufolt házat még magyar színidirektor se ért meg a jó öreg Fenicében.

Szorongásig megtelt a színház, az összes ülőhelyeket ellepték a drágaság alatt sínylő polgárok. A páholyokban, ahol mások Fiume hölgyei adnak egymásnak találkozót, heringmódra voltak összepréselve kereskedők, iparosok, tisztviselők és munkások vegyesen. Forró volt a levegő, amikor tizenegy órakor Steinaecker Arthur bizottsági elnök alakja megjelent a rivalda előtt. Nyomában voltak az összehívó egyesületek képviselői és a népgyűlés szónokai.

Steinaecker Arthur az előkészítő-bizottság

nevében megnyitja a népgyűlést. Örömmel üdvözölte a megjelent polgárokat, méltóságteljes tanácskozást kérve bejelenti, hogy Sándor Pál országgyűlési képviselő nem jelenhetett meg a népgyűlésen s helyette Szende Pál, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés főtitkára jött le a népgyűlésre. Zugó tapsvihar közepette mutatja be Szende Pált a népgyűlésnek. Hatalmas taps fogadja azt a kijelentését is, hogy Szende után dr. Maylander Mihály országgyűlési képviselő fog beszélni. Utána Zanella Richárd szónoklatát jelenti be, amit szintén hosszas taps követ.

A közönség — úgy látszik — azt hitte, hogy a népgyűlés után nyomban olcsóbb lesz a hus ára, mert annyira tapsoló elemében volt, hogy még a rendőrhatalóságot képviselő Dorcich József rendőralkapitányt is megtapsolta. A hangulat tehát rendkívül lelkes volt, annyira lelkes, hogy egyik polgártársunk műértő szemmel azt is konstataálta, hogy Steinaecker elnök szép prémes bundája, a mai drágaságban legalább három szerb marha árával ér fel.

Szende Pál beszéde.

Az első szónok Szende Pál, az Omke főtitkára volt. Sajnálátának adott kifejezést, hogy nem szólna a város nyelvén, s így sokan nem értik meg azt, amit Sándor Pál és az Omke nevében kíván mondani. (Halljuk! Halljuk!) A hus- és élelmiszerdrágaságról esik jelenleg a legtöbb szó, ez foglalkoztatja most az ipart, a kereskedelmet. Ennél égetőbb kérdés az utolsó tíz évben nem forgott szőnyegen. Kétségtelen, hogy az árakat arra a színvonalra, ahol husz év előtt voltak leszorítani ma már többé nem lehet. Összehasonlítást tesz az angol, német, osztrák és magyar vámtételek közt. A magas vámokból csak egy osztálynak van ma óriási haszna, ez az osztály pedig a nagybirtokosokból áll. Igaz, hogy a nagybirtokosok álláspontjuk védelmére azt hozzák fel, hogy ők ezt a kiszagdák és kisbirtokosokért teszik, holott ezek a nagybirtokosok által felszórólt gabonaárakkal járó drága takarmánybeszerzés alatt maguk is szenvednek, eladó termékeik pedig, miből hasznot huzhatnának nincsenek, mert nem termelnek szükségletükön felül.

Ezenkívül az ötven holdas kisbirtokos, aki így ötvenezer korona vagyon fölött rendelkezik, míg a kereskedő, az iparos, a tisztviselő és a munkás, aki csak máról-holnapra él, ha szépen öltözködik is, mégis csak nyomorban él. A vámhatárok korlátlan megnyitásának kizárólag a nagybirtokosok az ellenségei, akiknek érdekei csak látszólag esnek össze a kisbirtokos osztályával. Azok a követelések, melyeket Fiume polgársága támasztott elsősorban, hogy engedtessek meg a fagyasztott hus vagy a szerb élőállatok behozatala, visszhangra talált az egész országban. Alig néhány százalékat tenné ki a behozott hus a magyar állatállománynak, de legalább utját állhatná ez a husarak további felszórólásának. A korlátlan busbehozatalt kívánja az Omke, ezt kívánják Önök is s ha oly nagy páthosszal hangoztatják az országban, hogy Fiume a magyar korona gyöngye, akkor Fiume lakosságát e kérésével nem szabad elutasítani. Biztosítja a népgyűlést, hogy az Omke Fiumét ebben a küzdelemben a legteljesebb mértékben támogatni fogja. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

A beszédet olasz nyelvű kivonatban Kircz Adolf igazgató ismertette.

Maylander beszéde.

Percekig tartó taps közepette emelkedett ezután Maylander Mihály dr. országgyűlési képviselő szólásra. Köszönetet mond az előkészítő bizottságnak, hogy meghívták a népgyűlésre, amelyet akkor kellett volna már összehívni, amikor a drágaság megszüntetésére alakult városi bizottság hosszú időn át húzódtott tanácskozásait befejezte. Nem minden társadalmi, közgazdasági és kulturális konjunkturában kell a polgárságnak a kormányok támogatását igénybe venni. Nagyon sok seb van azonban a társadalmi életben, amelyeket a kormányok támogatása és közreműködése nélkül tiszta lehetetlenség meggyógyítani. Ilyen seb az élelmiszerek és különösen a husrágás is. A élelmiszer- és husrágásnak természetes oka az áru hiánya szokott lenni. Nálunk azonban inségről, husrágásról beszélni sem lehet. Maguk az állattenyésztésre hivatott szakemberek is elismerik, hogy Magyarországon az állatállományban, a sertéseket, juhokat és birkákat kivéve, nemcsak hogy nincs depekoráció, hanem ellenkezőleg az állatállomány az utolsó években úgy mennyiségileg mint minőségileg növekedett. Kötelességének tartja, hogy a népgyűlés előtt a helyzetet minden elfogultság és osztályérdekre való tekintet nélkül tisztázza. A husrágás általános és részletes okait ismerteti ezután.

Amidőn a drágaság egyik okául a katonai terheket hozta fel, a hallgatóság soraiból valaki közbekiáltott:

— Ön is megszavazza a katonai terheket.

Maylandert a közbeszólás nem zavarta meg, hanem hosszas, lelkes tapstól követve a következőket válaszolta:

— Mit szólna a tisztelt közbeszóló és a fiumei polgárság ahhoz, ha Fiume országgyűlési képviselője oly irányban fejtené ki a parlamentben működését, hogy a Danubius és Whitehead-gyárak munkásai ne kapják meg a haditengerészet megrendeléseit?

Ezután a drágaság leküzdésére a képviselőházban javasolt három radikális tételt ismerteti. Ez a követelés a szerb és román határ korlátlan megnyitása, a tengerentúli hus behozatala és a fogyasztási adók felfüggesztése. A képviselőházi pártoknak e követelések körüli magatartásáról beszél ezután. Még a koalíció volt pártjai, a mostani ellenzék is, tisztára agrárius.

Az argentinai hus Ausztriában való behozatalát a Lueger-féle kezdeményezésre vezeti vissza. Magyarország az ipar terén Ausztriának ki van szolgáltatva és ennek ellenében csak az Ausztriával való állatkivitelben van kompenzuma. Az 1888. évi VII. t. c. a közös egyezmény 20. §-a és a végrehajtási rendelet 12. §-a Magyarország részére azon jogot biztosítja, hogy a husbehozatal Ausztriában a magyar kormány hozzájárulásától tegye függővé.

Ezen jogról Magyarország nem mondhat le. Ezen magasabb szempontok birták a magyar földművelésügyi minisztert arra, hogy a fiumei szegényeknek szánt s a mult hónapban ideérkezett 1000 kiló uruguayai husküldemény kirakodását megtiltsa.

Az osztrák kormány ugyanis ennek a küldeménynek Triesztben való kirakodását előzetesen megtagadta, mert az uruguayai kormány a megállapított feltételeket nem tartotta tartotta be. Ha tehát Serényi miniszter a küldeménynek Fiumében való kirakodását megengedte volna, akkor sem lett volna lehetséges, hogy az említett oknál fogva a küldemény itt tényleg kihajóztatást nyerjen.

Mindvégig nagy figyelemmel kísért beszéde végén a szónok annak szükségét hangsúlyozta, hogy a nép jogos igényei kielégítést nyerjenek. A beszédében elfoglalt álláspontjának fenntartásával hozzájárul a határozati javaslatához.

Szünni nem akaró taps követte Maylander Mihály beszédét, amely után az elnök Zanella Richárd városi képviselőtestületi tagnak adta át a szót.

Zanella beszéde.

Zanella Rikárd volt országgyűlési képviselőnek adja át ezután a szót Steinacker elnök. Zanella mindenekelőtt „nagy szerényen” kijelenti, hogy ő mindenütt ott van, küzd és harcol, ahol a nép érdeke azt megkívánja. Ezután megkezdte az ő már az unalomig ismert kiszólásait és frázisait. Míg Maylander képviselő nyugodt hangon fejtette ki a huszárgaság megszüntetésére hivatott eszközöket, Zanella, a bukott s megsebzett vezér belekapaszkodott Maylander beszédjébe és azzal polemizált. A nép legnagyobb hibájának jelentette ki, hogy a választáskor nem gondolja meg, hogy kit küldjön képviselőjéül a parlamentbe. (Ironikus mosoly minden oldalon.) Mindhevesebb gesztusokkal ismételte azután a már Szende Pál által kifejtett érveket.

Hogy a önző agrárpolitika a kistermelőket, valamint a közép és a munkásosztályt is sújtja; hogy elsősorban az agrárvédvamos politikának tulajdonítható az áruk folytonos emelkedése. Fejtegette Ausztria-Magyarország s Németország kormányainak és parlamentjeinek exkluzív politikáját, mely szintén a drágaságot növeli. Hibáztatta a népet is a túrheteretlen drágaság miatt, mely apatikus és indolens s nem kívánja jogait érvényesíteni. Hivatkozott Anglia példájára, ahol a nép egy percig sem tűrné, hogy a parlament és kormány oly politikát kövessen, mely a nép millióinak kárát jelenti. A nép joga, hogy a kormánytól és parlamenttől oly politikát követeljen, mely az összes osztályok érdekeit szolgálja. Elfogadásra ajánlotta a határozati javaslatot, noha az abban óhajtott intézkedések tartós hatásában nem bízik, mert a baj sokkal mélyebben gyökerezik. Bent van ez a politika rendszerében, melyet csak két eszközzel lehet relative legyőzni. Az egyik eszköz a közvélemény megkomolyodása, míg a másik az általános egyenlő és titkos választójognak a törvénybe iktatása volna. A választói reform lehetővé fogja tenni, hogy a parlamentben a nemzetfentartó elemek is képviselve legyenek.

Zanella beszéde után Righini felolvassa a következő

határozati javaslatot:

Mély sajnálatát fejezi ki a népgyűlés az állami politikának a nagy agrár birtokosság önző céljaira való felhasználása miatt. Ezen politikának szabadelvű megváltoztatását kéri oly módon, hogy a lakosság többségének leg-evidensebb szükségletei kielégíttessenek. Követeli a vámtarifának lojális alkalmazását élőállatok és a husnak a külföldről való behozatalát illetőleg s hogy az erre vonatkozó határozmányok ne hiúsíttassanak meg alaptalan egészségügyi és adminisztratív jellegű megszorításokkal. Kéri a már elviselhetetlen élelmiszterdrágaság megszüntetésére végzett a fagyasztott husnak tengeren túlról s élőállatoknak a termelő országokból való behozatalának kivételes megengedését minden megszorítás nélkül, amíg törvényes uton nem gondoskodnak a vámtarifának feltétlenül szükséges leszállításáról valamennyi élelmiszterre nézve.

Kiemeli végül a határozati javaslat, hogy Fiumében mint tengeri kikötővárosban sokkal inkább megnyilvánul az óriási élelmiszter drágaság, mely az egész munkás népességet sújtja. Kéri a kormányt, hogy Fiume számára a város különleges helyzete folytán szükséges speciális intézkedéseket tegyen s azonnal vonja vissza a fentemlített tiltó rendelkezéseket, engedélyez-

ze az élő állat s a fagyasztott hus behozatalát Urugnyából s Argentínából, előmozdítva ezzel a kikötő felé irányuló kereskedelmi tengeri összeköttetéseket. Fiume polgársága határozottan tiltakozik az agrár politika további folytatása ellen s elvárja jogos követeléseinek teljesítését.

A gyűlés vége.

A határozati javaslatot a népgyűlés egyhangulag, nagy lelkesedéssel elfogadta.

Miután *Penso Natale* a polgárság nevében köszönet mondott a népgyűlést előkészítő bizottságnak fáradozásáért *Steinacker* Arthur elnök néhány szó kíséretében a népgyűlést be-rekesztette.

Egy óra volt, amikor a közönség elhagyta a Fenice színházat. A közönség magartása aránylag lelkes volt, de rendezavarás egyáltalában nem történt.

Inkább humoros volt a hangulat, a mit fokoztak a kijáratnál osztogatott feminista cédulák, a melyek nemcsak a férfiak de a nők számára is követelték az általános választói jogot.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** *Maylander* Mihály dr. országgyűlési képviselő vasárnap este Budapestre utazott, hogy résztvegyen a képviselőház ülésén.

— **Uj kereskedelmi tanácsos.** A király — mint a hivatalos lap közli — *Gelletich* János fiumei törvényszéki kereskedelmi ülnöknek a kereskedelmi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Választás a Casino Patriotticoban** Izgalmas és a mostani városi politikában döntő fontosságú igazgatóválasztás volt a Casino Patriotticoban tegnap délután. A választás, amelyre hetek óta tartottak mindkét párt részéről a korteskedések, két megüresedett igazgatói állás körül folyt. A kaszinó, mely Fiume legrégibb és legerősebb ur klubja, négy év óta a Zanella-párt fióktanyájává süllyedt le. Innen indult ki az autonóm-párt társadalmi befolyásának jelentős része. Most, hogy a kijózanodás az egész városban oly intenzív mértékben jelentkezik, felocsudtak a kaszinó jobb elemei is. Tömörültek és a tegnapi választással együtt mintegy erőpróbát fejtettek ki a kaszinót eddig terrorizáló Zanella-klíkk ellen.

Vio Ferenc dr. volt podeszta és *Maylander* Mihály dr. országgyűlési képviselő volt a reorganizáló párt jelöltje. Már délután négy óra felé nagy számban gyűltek össze a közgyűlésre a tagok. *Fest* Aladár nyugalmazott miniszteri tanácsos elnök megnyitván az ülést, a napirend kisebb jelentőségű ügyeinek elintéztése után elrendelte az igazgató választást. Ekkor szólásra emelkedett *Corossac* Ferenc, a város elsőalpolgármestere, ki már előzőleg azzal fenyegetőzött többek előtt, hogy az esetre, ha meg „merik” választani *Viot* és *Maylandert* a város a kaszinó eddigi hatezer koronás házbérért (a kaszinó helyisége ugyanis a városi takarékpénztár házában van) tetemesen fel fogja emelni. Azzal kezdte beszédét, hogy amint látja, oly két igazgatósági tagot készülnek itt megválasztani, aki a kaszinó „hazafias” (patriottico) nevével ellentétben áll. (Közbekiáltások.) Óvja a tagokat eme, a klubra nézve „veszedelmes” lépéstől, mert a két jelölt megválasztásának súlyos anyagi következményei is lehetnek a klubra nézve, amelyeket a tagdíjak nemrég elhatározott felemelésével nem lehetne ellensúlyozni. Az izgalmas közbekiáltások által megszakított beszédre rögtön talpra állt ifj. *Vio* Antal dr. és az önértzet hangján, a legenergikusabban tiltakozott *Corossacz* eme fenyegetése ellen. A házbéremeléssel való ijesztgetést a szabad véleménynyilvánítás elleni mérenyületnek minősítette és indványozta, hogy *Corossacz* beszéde fölött a közgyűlés fejezze ki rosszallását. (Voto di biasimo) Ezt a jelen-

levők *Vio* éljenzése között nagy többséggel ki is mondták.

Ezután megtörtént a választás, amely a *Maylander-Vio*-párt teljes győzelmével végződött. Százhárom jelenlevő közül *Vio* Ferenc dr.-ra 97, *Maylander* Mihály dr.-ra 87 szavazatot kapott. Négy szavazólap üres volt. A többi szavazat eloszlott.

A szomszédos helyiségben tartózkodó *Maylander* drt, ki a választás végével a teremben megjelent, percekig tartó frenetikus tapsal és ovációval fogadták. *Maylander* dr. a választást szép szavakkal köszönte meg. *Zanella* a puskaporos levegőre való tekintettel távol tartotta magát a közgyűléstől. Az igazgatóválasztással, mely *Luppis* lovag alpolgármester elhunyt és *Simonich* Henrik lemondása folytán vált szükségessé, most ismét komplet a kaszinó hat lagu igazgatósága. A két új igazgatón kívül a kaszinó igazgatóságát a következők képezik: *Fest* Kálmán, *Descovich* Henri, *Padoani* Jenő, *Lucich* Vasco dr. Ezek fogják a legközelebbi igazgatósági ülésen a maguk kebeléből a kaszinó elnökét megválasztani.

— **Glücklich** Vilma felolvasása. A Fiumei Szabad Liceum idei évadjának már külsőségeiben is egyik legsikerültebbje volt az előadás, amelyet szombaton este tartott *Glücklich* Vilma fővárosi tanárnő, a Budapesti Feminista Egyesület népszerű és rendkívül agilis elnöke. A felolvasóestén megjelent Fiume magyarságának intelligenciája ugyszólván teljes számban. Különösen sok hölgy érdeklődött az előadás iránt, ami érthető is, mivel a tudós felolvasó a család köréből merítette előadásának tárgyát. Az előadás már csak azért is számot tarthatott az érdeklődésre, mert *Glücklich* Vilma egy évtizeddel ezelőtt a fiumei tanügy szolgálatában állott s már ekkor is elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki a kultúráért.

Szombati előadásának tárgya „A család és iskola közti viszony” volt. Világos logikával, tömören ismertette a gyermeknevelés ferde irányait s rámutatott arra a hibára is, hogy az állam többet fordít a *Dreadnoughtokra*, mint a kultúrára. Előadásának keretében hangsúlyozta, hogy a mai világban azon kell lenni, hogy a gyermek boldogságérzetét erőssé tegyék, vele az iskolát megkedveltessek és sem a szülőben, sem a tanítóban ne lsson fennhatóságot, hanem barátot. Ma csak kevesen tudják megérteni, hogy mi az, amire a gyermeknek szüksége van s nem elég, ha a gyermek a mondatban az alitmányt meg tudja mutatni. A gyermekben hangulatot kell teremteni a tanulás iránt, nem szabad erőszakolni a szellemi étvágyra, a mikor az agy túlterhelt s nem szabad a szülőnek a gyermekkel szemben bizalmatlannak lenni. A jövő nemzedékének kérdéseiben nem terhet, de okszerűséget kell látni s fokozni kell a bizalmat a szülő és gyermek, a gyermek és tanár, végül pedig a tanár és szülő közt. Védelmébe veszi a tanárságot az igazságtalan vádak ellen s rámutat arra az utra, a melyen a modern paedagógiának haladnia kell. Ha a szülő a gyermeknevelést magasabb szempontokból fogja fel, akkor helyre áll a család és iskola közti rendes viszony, ennek elérésére pedig közösen szervezkednie kell szülőnek és tanárnak.

A nagyszerű előadói képességről tanuskodó felolvasást percekig tartó tapsal honorálta a közönség, lelkesen megéljenzve a tudós előadót, aki nemcsak a feminizmusnak egyik lelelkesebb hirdetője, de fáradhatatlan, buzgó munkása a magyar kultúrának is. Pénteken, január hó 13-án *Cavalloni* József tanár *Mikszáth* Kálmánról tart felolvasást.

— **Betörés egy ékszerüzletbe.** A szombatról vasárnapra virradó éjjel vakmerő betörés történt az óvárosban. Eddig ismeretlen tettesek majdnem teljesen kifosztották *Giraldi* Rudolf ékszerésznek a *Piazza del Latten* levő üzletét.

A rablást hajnali fél három óraker az őrszolgálatot teljesítő rendőr vette észre, aki

a körzetéhez tartozó üzletek ajtajait megvizsgálta, hogy be van-e zárva. Mikor Giraldi üzletajtájához ért, meglepetéssel tapasztalta, hogy az a gyenge nyomásnak is engedve kinyílt. Felfedezéséről jelt adott társának, aki viszont a rendőrséget értesítette. Nemsokára megjelent a helyszínen az inspekciós rendőrtisztviselő több detektívvel, aki, mikor a betörést megállapította, nyomban intézkedett, hogy az üzlettulajdonost közeli lakásáról elhívják. Mikor az üzlethelyiségbe beléptek, nyomban észrevették, hogy a betörők az üzletet teljesen felforgatták. A fiókokat kihuzva találták, számos láda s doboz pedig a földön hevert.

Mig az üzlettulajdonos ideiglenes leltárt készített, az alatt a rendőrség kiküldöttjei helyszíni szemlét tartottak. Jegyzőkönyvbe foglalták, hogy az üzlethelyiségnek a szomszéd utcára néző ablakán külső erőszak nyomai látszanak, a rablók tehát először az ablakon át akartak az üzletbe hatolni. Mikor ez nem sikerült, a tettesek az ajtót nyitották ki, melynek kulcsmáslatait ugylászik megszerezték, mert a kulcsokat nyomban az üzlethelyiségben megtalálták. Időközben Giraldi összeállította a hiányzó ékszerek ideiglenes listáját. Eszerint a tettesek elvittek harminc arany brostút százötven, harminchárom arany medalliont ötszázhuszonnyolc, száznegyven pár arany fülbevalót nyolcszáznegyven, tíz férfi aranyláncot hétszáz, nyolc pár gyémántos fülbevalót kilenszázhatvan, husz gyémántos aranygyűrűt ezerkétszáz, két briliánsal diszített aranygyűrűt százkilencven, egy függőkövel diszített brochetűt kétszázkilencven, huszonöt nyakláncot kétezerkétszázötven, harminc kolliert ezerkétszáz, két férfi aranyórát kétszázhusz, három női aranyórát száznyolcvanhat, hét nyaktűt száznegyven, tizenegy egyéb ékszert háromszázharminchat és tizenkét karkötőt kétszázhusz korona értékben.

Az üzlettulajdonos a kárt mintegy tizenegyezer koronára becsüli, mely azonban betörés elleni biztosítás folytán megtérül. Mielőtt a hatósági kiküldöttek eltávoztak volna a sarokban egy doboz gyuját s egy gyertyát találtak, melyet bünyelként lefoglaltak. A rendőrség a betörésről táviratilag értesítette a szomszéd városok rendőrhatalóságait, egyuttal közölte az elrablott ékszerek pontos leírását a zálogházakkal s ékszerészekkel. A rendőrség nyilatkozata azerint a betörést csak idegen, esetleg nemzetközi betörők követhették el, mert az ismertebb fiumei gonosztevők, közöttük Garbó, Rollich, Dundovich és mások egyéb büncselekmények miatt börtönben ülnek.

Feltétlenül megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a rendőrség ez ügyben nagyon érdekes felfedezésre jutott, mely előre láthatólag szenzációs következménnyel fog járni. A nyomozás folyamán ugyanis kiderült, hogy az ellenőrzést teljesítő rendőr éjjel után két órakor az üzletet még zárva találta s fél órával később az üzlet már nyitva volt. A károsult kereskedő a kihallgatás során azt állította, hogy az egész éjjelt bizalmas társaságban otthon töltötte, holott a rendőrséghez érkezett információ szerint éjjel tizenegy órakor még egy hölgy társaságában a városban járkált. Megállapították azt is, hogy Giraldi a betörés elleni biztosítást négy hónappal ezelőtt kötötte. Figyelemreméltó körülmény az is, hogy hosszabb idővel ezelőtt az üzlet egyszer már éjjel nyitva maradt, úgy hogy egyik rendőr egész éjjel ott állott s ezért Giraldi még külön illetéket is fizetett. Tegnap egyébiránt razzia volt a lopás miatt száztíz rendőr és harminc detektívvel, mely alkalommal hetvenkét rovott muftu egyént állítottak

elő. Ezek azonban a betörésben ártatlanoknak bizonyultak.

— **A sikkasztó rendőrtiszt bűnügye.** Egy évnél tovább huzódó vizsgálat után holnapra, január 10-ére tüzték ki Ormai Simon volt fiumei rendőrtisztviselő bűnügyének tárgyalását, Ormai ellen, aki huzamosabb időn keresztül a rendőrségnél több ezer koronát el-sikkasztott, az ügyészség hatvanhárom rendbeli sikkasztás címén emel vádat. A hónapokkal ezelőtt elmebeli állapotára is megfigyeit, Ormai most a tárgyalás elhalasztását kérte, hogy újabb védőtanúkról gondoskodhasson. A törvényszék elnöke helyt adott a kérelemnek s így a holnapra kitűzött tárgyalást bizonytalan időre elhalasztották.

— **Uj keringő.** Virgili Virgilio zongoramesternek *Si e no?!* című zongorára irt szép keringője, mely a Comunale Színházban az ideai álarcosbálok alkalmával is előadásra, kerül kapható 1 kor. 20 fillérért Hromatka könyvkereskedőnél, Corso.

— **Spalató új kerületi főnöke.** Az osztrák hivatalos lap közli, hogy Madirazza Ferenc dr. eddigi kerületi főnök egyidejű nyugdíjazásával a király Szilva István dr. helytartósági tanácsost nevezte ki Spalató kerületi főnökévé. A jó magyarnevű új kerületi főnök valószínűleg teljesen elosztrákosodott már az osztrák beamterkarrierja alatt.

— **A tersattói gyilkosság.** A karácsonyi ünnepek alkalmával a tersattói Boulevardon elkövetett revolveres gyilkosság tettesét már kinyomozták. A suáki rendőrség még a gyilkosság estéjén tudvalevően letartóztatott öt egyént, s alapos volt az a gyanu, hogy a gyilkosságot a letartóztatottak egyike követte el. A nyomozás mindazonáltal tovább folyt. Most azonban kiderült, hogy az öt letartóztatott közül az egyik tényleg a gyilkos, aki töredelmes vallomást is tett. A gyilkos nevét még nem sikerült megtudnunk.

— **Gépészbojkott egy gőzösön.** A Copaitich hajóscégnek a kikötőben tartózkodó „Rečina“ gőzöst a gépészek a hajónak Angliából való ideérkezése után elhagyták. Eljárásokat azzal indokolják, hogy a hajón élvezhetetlen élelmezést kapnak, sőt az egyik gépész Marseilleban meg is betegedett a rossz ételtől. Elkeseredésüket növelte még az is, hogy a kapitány durván bánt velők, sőt az első gépészrel szemben olyan elítélendő magatartást tanusított, amely a bojkott gondolatát megérlelte bennök. A hajógépészek elhatározták, hogy mindaddig nem lépnek a hajóra, amíg ígéretet nem nyernek a jobb bánásmódra és élelmezésre.

— **A Comunale farsangi mulatságai.** A városi színház igazgatósága közli, hogy az ideai farsangi mulatságok sorozatát a következőképen állította össze:

Január 22-én: Első álarcosbál.
 „ 29-én: Második álarcosbál.
 Február 5-én: Harmadik álarcosbál.
 „ 12-én: Negyedik álarcosbál.
 „ 19-én: Nagy virágünnep.
 „ 26-án: (d. u. 3 óra) Gyermek-ünnep.
 Február 26-án: (este 9 óra) Utolsóelőtti álarcosbál.
 Február 28-án: Utolsó álarcosbál.

Itt emlíjük meg, hogy mint minden évben, úgy az ideai farsangon is, a Casino Patriottico, a filharmónikai egyesület, a kereskedelmi alkalmazottak egyesülete és más egyesületek is tartanak farsangi vigalmakat, amelyek napjait majd annak idején közölni fogjuk.

— **Bajbajutott vitorlás.** A „Josephine“ osztrák gőzös tegnap éppen a Sansego sziget közelében haladt el, amikor a hajóról észrevették, hogy egy vitorlás vészjeleket ad. A gőzös parancsnoka erre a vitorlás felé közeledett. Kint, a vitorlás a „Constanzo V.“ nevű olasz scooner, amely azért adott vészjeleket, mert elvesztette a kormányát és a hullámok játékvá lett. A „Josephine“ parancsnoka a veszélyben levő vitorlást kötelekkel a gőzshöz erősítette s a Josephine délután egy órakor maga után vontatva a „Constanzo V.-t, megérkezett kikötőnkbe. A gőzös parancsnoka az esetről jelentést tett a révhivatalnak.

— **Önkéntelen fürdő.** Biscaglia Antal tizenkét éves bari-i illetőségű tanuló tegnap-

előtt a Batthyány rakparton szaladt s futásközben belezuhant a tengerbe. Egy pénzügyőr észrevette a balesetet s a fiut kimentette a vízből, úgy hogy a hideg fürdőn kívül semmi baja nem történt.

— **A becsületes megtaláló.** Cosuli Mirko tizenkilenc éves mazeli illetőségű egyén nagyon megörült a minap, amikor egy ház kapujában 200 koronát talált. Amit találok az enyém — gondolta és mindjárt elment néhány üzletbe, hogy kiöltöztesse magát. Szerfelett örült az égből lepottyant kétszáz koronának, de nem sejtette azt, hogy minő rossz vége lett az örömeinek. A károsult tulajdonosnő feljelentésére a rendőrség nyomozást indított s megzavarta Cosulit boldogságában. Szombaton tárgyalták ügyét a törvényszéken, ahol a szerencsés megtalálót 14 napi elzárásra és 20 korona pénzbüntetésre ítélték.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 5. A képviselőház mai ülésén Kabos Ferenc elnököl. Folytatják a szerb kereskedelmi szerződés tárgyalását.

Mansdorf Géza báró és Sümegei Vilmos a zárószo jogán beszélnek s kérik határozati javaslatok elfogadását. Ezután

Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter reflektál a vita során elhangzott ellenvetésekre. Vázsonyi Vilmosnak válaszóiva kijelenti, hogy a vidéki városok fejlődése a nemzet szempontjából van olyan fontos, mint a főváros fejlődése. Beck Lajos beszédére azt mondja, hogy a munkapártban nincsen torzalkodás. Megvédelmezi Aehrenthal gróf külügyminisztert s visszautasítja az ellene elhangzott támadásokat. Igyekszik a székely földnek engedményeket tenni. Igéri, hogy támogatni fogja a kisgazdákat. A huskérésre vonatkozólag azt állítja, hogy elsősorban a sertésenyésztés fejlesztésére kell a főszlyt helyezni. Az argentinai hus ügyében kijelenti, hogy a vámtól mentes behozatalról szó sincs. A kormány hozzájárult ugyan kétezer tonna husnak Ausztriába való beviteléhez, de többet nem enged meg. Kije-

Fogak. Szájpadlás nélkül ≡ 4 koronától.

Gyökerek eltávolítása fölösleges. Használhatatlan, rosszul illő fogsorokat egy nap alatt használhatóvá alakítok. Készítek továbbá csapfogakat, aranykoronákat és hidakat, a melyek a szájból ki nem vehetők és a természetes fogaktól meg nem különböztethetők. Munkáim a fogteknika legújabb vívmányai szerint készülnek 10 évi jótállással

Pálmai István fogműterme

Telefon 12-10. Riva Szápary 2. II. emelet.
 Nyitva reggel 8-tól este 8 óráig. Megbeszélések vasár- és ünnepnap délután is.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.
 Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnnyire —
 Kifogástalan magyar s bécsi konyha. Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.
 40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

lenti, hogy aki az önálló vámterületet akarja, annak a szerb kereskedelmi szerződést is akarnia kell. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Az elnök erre bezárja a vitát. A szavazásnál a Ház nagy többséggel általánosságban elfogadja a javaslatot s az összes benyújtott határozati javaslatokat elveti. Ezután az elnök szünetet rendel el.

Szünet után áttérnek a szerb kereskedelmi szerződés részletes tárgyalására.

Az első szakaszt

Hieronymi kereskedelmi miniszter és Polónyi Géza felszólalása után változatlanul elfogadják.

Ezután áttérnek Polónyi Gézának az önálló magyar bank felállítására vonatkozó indokolására.

Polónyi Géza kifejti, hogy a mai törvényen kívüli állapotnak sem a kormány, sem az ellenzék nem oka hanem az osztrákok. Az osztrákok megbocsáthatatlan ellenzése folytán most már harmadszor történik, hogy jog, alkotmány és bank az ég és a föld között lóg. Kéri indítványának elfogadását.

Uj miniszter.

BUDAPEST, jan. 9. A képviselők közt elterjedt hírek szerint a király személye körüli miniszterséget Karátsonyi Jenő gróf vállalja.

Az osztrák kormányt kinevezték.

BÉCS, jan. 9. A király, akinek egészsége már teljesen helyreállt, tegnap kihallgatáson fogadta Bienenrth Richárd báró miniszterelnököt. Öfelsége elfogadta az új osztrák kormány tagjainak névsorát. A kinevezés a cseheknel is nagy meglepetést kelt. Az osztrák hivatalos lap holnapi száma a kinevezést közölni fogja. Az új osztrák kormány e héten bemutatkozik a Reichsrathban és az urakházában.

Tetőtűz a közös pénzügyminiszteriumban.

BÉCS, jan. 9. Bécsben ma délelőtt nagy szenzációt keltett az a hír, hogy a közös pénzügyminiszterium palotája lángokban áll. A katasztrófa szerencsére nem volt igaz. A palota tetőzetén tűz ütött ki, amelyet a gyorsan megjelent tűzoltók idejekorán lokalizáltak.

A zürichi labdarugó match.

ZÜRICH, jan. 9. A magyar és svájci válogatott labdarugó-csapatok tegnapi mérkőzésén a svájciak 2:0 arányban győztek a magyarok felett. A vereség oka a kicsiny és jeges pályában keresendő. A magyar labdarugók a hosszú uttól nagyon ki voltak merülve. A svájciak meglepően jó formában játszottak.

Szécsen nagykövet Párisban.

PÁRIS, jan. 9. Szécsen gróf, az új párisi osztrák-magyar nagykövet tegnap érkezett Párisba, hogy az új állás elfoglalására az előkészületeket megtegye.

Öngyilkos főhadnagy.

SZÉKELYUDVARHELY, jan. 9. A városban óriási szenzációt kelt Spaun Rikárd, 82-ik gyalogezredbeli főhadnagynak az öngyilkossága. A rokonszenves katonát finom modorért mindenütt kedvelték. Spaun tegnap este felvágta az ezreit s aztán felakasztotta magát. Az öngyilkosságot súlyos idegbaja miatt követte el. Tegnap este heves jelenete volt csa-

lájával s mikor felesége két gyermekével elhagyta a lakást, a főhadnagy öngyilkos lett. Az esetről jelentést tettek a brassói hadtestparancsnokságnak is.

A perpatvar vége.

BUDAPEST, jan. 9. Pohl Ferenc államvasuti alkalmazott tizenkétéves Margit nevű leánya édesanyjával civakodott. A leány elkeseredésében leugrott a negyedik emeletről s holtan terült el az udvar kövezetén.

A rágalom öl.

UJVIDÉK, jan. 9. Török Tamás, az újvidéki munkásbiztosító pénztár főellenőre ma reggel szublimátot ivott. A mérge rövid szenvedés után megölte. Török tettét afeletti kétségbeesésében követte el, mert rosszakaratú vádak folytán fegyelmet indítottak ellene.

Szélhámos asszony.

ESZÉK, jun. 9. Kocza Józsefnét, egy te-lekkönyvvezető nejét, mert egy család fiának a katonaságból való kiszabadítását megígérte s ezért tőlük több ezer koronát kicsalt, a törvényszék ma három évi börtönrre ítélte.

Husdrágaság miatt meggyilkolt mészáros.

SZANISZLÓ, jan. 8. Ma éjjel Mroczkor mészáros álmából arra kelt fel, hogy egy súlyos tárgyat az utcáról a nyitott ablakon át bedobtak a szobájába. Mikor gyertyát gyújtott észrevette, hogy az egy tégladarab és dinamit kartács volt hozzákötve. A dinamit felrobbant és megölte a mészáros. Mroczkor a napokban ismételt halálos fenyegetéseket kapott, amelyekben figyelmeztették, hogy ha nem szünteti meg a hus árának a felszólalását, akkor életével fog lakolni.

A krétai kamara tiltakozása.

KANEA, jan. 9. A krétai kamara tegnap ült össze. Az ülésen a kamara tiltakozását fejezte ki a védőhatalmak azon jegyzéke ellen, amelyely Törökország fennhatóságát Kréta felett elismerik.

Zavargás Bassorahban.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 9. A „Yeni Gazeta” szerint Bassorahban rendzavarások fordultak elő. A hirt angol forrásból is megerősítik és hozzátesszik, hogy a zavargók egy üzletet teljesen kifosztottak. Bagdadból 100 csendőrt küldtek a további zavargások megfékezésére.

Egy anarkista ügyvéd halála.

PORTOFERRAIO, jan. 9. Tegnap reggel meghalt itt Gori Péter ügyvéd, aki nagy harcosa volt a szabad eszmék terjesztésének. Mint költő is jelentékeny szerepet vitt a közéletben és milánói ügyvédi irodája egyike volt a leg-híresebbeknek.

Vasuti szerencsétlenség.

BERLIN, jan. 9. Két utasokkal megtelt közuti vasut összeütközött. Öt kocsi kisiklott, harmincöt utas megsebesült.

Prilukoff is kegyelmet kér.

VELENCE, jan. 9. Az „Adriatico” című lap közli, hogy a Tarnowska-bűnperben elítélt Prilukoff, hasonlóan Tarnowska grófnő-

höz védőügyvédei aláírásaival kegyelmi kérvényt nyújtott be.

Véresre vert hirlapírók.

LISSZABON, jan. 9. Három monarkista lap szerkesztőségébe egy tüntető csapat betört s a szerkesztőségi tagokat véresre verték, A szerkesztőségeket most katonaság őrzi.

Csaló színházigazgató.

BERLIN, jan. 9. Klarké színházigazgatót, aki a braganzai herceg kárára csalást követett el, ma hat hónapi fogházbüntetésre ítélték. A színházigazgatót többi bűnperének befejezéséig szabadlábon hagyták.

Jó karban levő

hálószoba butor

eladó. Via Germania 1. ajtó 1.

Jó családból való fiatal leány tanuló-leánynak felvétetik

Morgenstern fűzőszalon
Via Molo 2. sz.

Peric Péter

FIUME - Via Lodovico Kossuth 19.

Egyedüli specialista vadász- és hegymászó valamint

különlegesség cipőkben.

Pontos kiszolgálás.
Jutányos árak.

WELLMANN TESTVÉREK

VAS- ÉS FÉMÁRUKERESKEDÉSE

Via del Pozzo 2. - FIUME - Via del Pozzo 2.

Állandó nagy raktár rúdvasban, lemezekben, épület- és bútortárolási eszközökben, szerszámokban és mindenemű konyhafelszerelési tárgyakban.

Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üziete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).

Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán. Bluzok, alsósoknyák, gyermek- és reformruhák, kötények, valamint férfi és női fehérenemű. Nyakkendők, esernyők és sábotok. Jutányos árak.

Szíves pártfogást kér

LA GRASTA TAMÁS

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gymorbajosoknak székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot

2-3 óra alatt teljesen

rendbehozza,

Kis üveg 40 fillér.

Nagy üveg 60 fillér.

Szabadalmi szám 16794.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos
szab. ablakszellőztető készülék-készítő-gyára
Budapest, VIII., József-utca 14. sz.

● Az egészség a fő! ●

melyet csakis kellő szellőztetés által érhetünk el.

A Beck Károly-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető-készülék

magyar gyártmány, mely most már felülmúlja az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőztetőket ugy celszerűségben, jóságban, mint olcsóságban. Egészségügyi szempontból 45° nyitás által légvonat kizárva. Minden ablakra alkalmazható.

Ablakszellőztetők árai:

Legnagyobb, legnehezebb és diszes	K 25.—
Rend. abl. iskolák, intézetek, magánlakásokhoz	„ 13.—
Könnyebb szimpla ablakokhoz	„ 9.—
Klózett-ablak	„ 7.60

Költségvetések ingyen!

Ablakszellőztető-készülékeimet a következő nevezetesebb helyeken használják: *Nemzeti Kaszinó, Kereskedelmi minisztérium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovica, Magy. kir. dohánygyár. Képzési állami elemi iskolákban s több kórházban, iskolákban a fővárosban és vidéken s kitűnőnek bizonyultak.*

Megrendelések úgy helyben, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

1500 darab már használatban van.

Mérték vétele végett sziveskedjék hozzám fordulni.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

A leghasznosabb ajándék a „Singer“ Central-Bobbin művészesen gyártott varrógép

Nagy raktár a legmodernebb „Singer“, „Pfaff“, „Kaiser“ stb. rendszerű varrógépekben.

VRIGNANIN RIKÁRD I.

SUSÁK. Telefon sz. 9.

Nagy választék porcellán diszműárakban, üvegárakban, levélpapírokban, irodaszerekben, konyhaeszközökben, különféle férfi- női és gyermekcipőkben, ingek, gallérok, harisnyák és esernyőkben. Fűszer, likőr és pálinka üzlet. Ablak redőnyök főképviselete.

A Fiumei Előleg- és Hitelszövetkezet

korlátolt felelősséggel

Consorzio Flumano d'Antecipazioni e Prestiti

con garanzia limitata

Via Lodovico Kossuth I. szám I. emelet

megnyitotta az 1911 január 1-én kezdődő IX. évciklusra

a beiratásokat. A hitelszövetkezet

kölcsönt nyújt 300 koronától tetszés szerinti összegig. 1911. jan. 1-én kezdődő 260 heti vagy 60 havi részletben való visszafizetésre.

alkalmat ad minden tagnak celszerű takarekosságra legalább heti 1 koronás befizetésével, melynek révén a tag a társaság jövedelmében is osztozhat.

Beiratásokat eszközöl és bővebb felvilágosításokat ad a szövetkezet irodája:

Via Lodovico Kossuth I. sz. I. em. Hivatalos órák hétköznapokon 9-től 1 óráig.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Magyar bor!

A t. fogyasztó közönség tudomására hozom, hogy nálam kitűnő, természetes tiszta fehér magyar bor

litérenként 60 fillérért kapható, avagy fogyasztási adóval együtt 80 fillérért, házhoz szállítatik. Legkisebb rendelés 30 liter.

Pauk Ödön - Fiume

Riva Szápary 1. Telefon szám 470.

OH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Babic Hinkó, Budak D., Mizzan Adorján, Marceglia A., Prodán J., Rosenkart Gusztáv, Skodník Hugó, Schindler Adolf gyógyszerárakban. Benco Ernesto, Jechel Ferenc, Lambertini G., Manco M. drogueriákban.

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

„MERKUR“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legfontosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készülnek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műintézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel

CHILKO JÓZSEF

a „MERKUR“ könyvnyomda tulajdonosa.

TELEFON 932

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

NAVICELLO F.

automobil és kerékpár üzlete.

Piazza Scarpa - FIUME - Telefon 774

Kellékek raktára és alkatrészek kicserélése.

javítások részére me-

CHANIKAI MŰHELY.

Auto-Garage és bérletek.

Nem kell többé szabónál mértéket venni!

A legszebb kész férfiruhák

kaphatók legolcsóbban csakis az

„ANGOL KIRÁLY“-hoz cimzett ruhaüzletben

Fiume, Via del Lido 6 és Via del Molo 2. szám.

Dus választék valódi angol szövetekből készült ruhákban. Mérték szerinti megrendelések felvételnek.

Első Fiumei Magyar

Karpitos és diszitő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tűkőrdívánok, szőnyegdíván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű karpitós, diszitő és angol bőrmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér

Eisler S. karpitos.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia- szálló mellett.

Kitűnő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolság a Márkus-tértől.

Hungária Penzió

::: Lussingrande :::

Magyar ház modern komforttal. - Napi ellátás 6 korona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos: özv. Seress Imréné.

GREDELJ J. sapkás

Fiume, Via Germania 2.

Saját gyártmányu, civil-, egyenruha- és vasuti sapkák nagy készlete.

Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

HUNGÁRIA-szálloda
 Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
 (a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
 :: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
 :: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt
 tulajdonosa.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
 a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
 azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
 minden gyógyszerészeti különlegesség,
 gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
 toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

„BRISTOL”

szálloda, kávéház és étterem

Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobá-
 val, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes
 magyar, német és francia konyha, legjobb
 minőségű fajborok és pezsgők, valamint ká-
 véházi italok állanak a t. vendégek rendel-
 kezésére

Bel- és külföldi lapok.
 Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfize-
 tések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: Ruzich György.

MERKUR KÁVÉHÁZ
 a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - -
 MAGYAR BOROK.

- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

Esténként Somogyi Zsiga zenekara hangversenyez.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.
 A n. é. közönség pártfogását kéri
KONRÁD FERENC tulajdonos.

Mosó és tisztító intézet

Fiume, Via Salute 6. szám.

Minden e szakba vágó munkát leszállított
 áron a legpontosabban végez.

A mosás és vasalás csak kézi erővel tör-
 ténik, tehát nincs ruharongálódás.

Sziveskedjék állításaimról meggyőződni.
 A ruhákért házhoz küldök!

Telefon II-41. Sámson Antal.

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell'Ospedale 4. sz.

Elvállal díszfestészeti, szoba-
 festő és cimfestő munkálatokat,
 valamint bútor- és bádofényez-
 zést. Mérsékelt árak. Pontos
 kiszolgálás.

Butor vétel.

Jó állapotban levő használt berendezése-
 ket, valamint egyes butordarabokat megfelelő
 áron veszek.

RÓTH SÁNDOR

Via Clotilde Traversale I. szám.

A via delle Pille 1. sz. alatt a Grande kávéház mögött
 levő előnyösen ismert

Söracsarnok

Kitűnő zónareggeli mely áll: pörkölt, gulyás vagy
 trippe, egy pohár sör s egy kenyérből

50 fillér.

Számos látogatást kér **Habetler Lajos**

a Magyar Vendéglő
 volt főpincére.

„Sans Souci”

elismeret legfinomabb, francia minta
 szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante,

Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz,
 Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzil-nél
 Via Lodovico Kossuth.

**Fiumei első magyar rizshántoló- és
 rizskeményítőgyár részv.-társaság.**

FIU M E.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
 táblácskákban.

VÉDJEGY.

VIII. ÉVFOLYAM

VIII. ÉVFOLYAM

VIII. ÉVFOLYAM

„A TENGERPART” ujév napján nyolcadik évfolyamába lépett

Az évfordulóval együtt „A Tengerpart” terjedelme kibővült

a mennyiben ezentúl négy oldalnál nagyobb terjedelemben — részben 6, rész-
 ben 8 oldalban — fog lapunk megjelenni.

Naponta tárcát közlünk, távirati rovatunk kibővül és a közgazdasági kérdések-
 kel az eddiginél is nagyobb mértékben fogunk foglalkozni.

**A megnagyobbítás dacára Fiume legrégebb magyar napilapjának előfizetési
 ára továbbra is a régi marad.**

Egy évre 24 kor., fél évre 12 kor., negyedévre 6 kor., egy óra 2 kor.

Tisztviselők fél áron kapják „A Tengerpart”-ot **Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.**

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz „A Tengerpart” kiadóhivatala
 Fiume Vicolo del Ospedale Wurzer ház I. em. Telefon 229. Postafiók 105. sz.